

ПАВЕЛ АМНУЕЛ И ЧУХ ГЛАС

Превод от руски: А. Христова, 1987

chitanka.info

Лида плаче. И макар че усмихната ми подава ту чашка кафе, ту препечени филийки, виждам, че плаче. Тя не може да разбере какво ми е — а аз знам, че след завръщането си съм вече съвсем друг. И нищо не мога да ѝ обясня. Нищичко.

Мълчаливо допивам кафето си и излизам на балкона. Жилището ни е на последния етаж, а сградата е на тридесет етажа, най-високата в града. От балкона виждам как на територията на Института по площадката за товари щъкат работи настройчици. В машинния блок ритмично светват сигналните лампи — някой стартира в миналото. По-нататък е пущинак, там съвсем скоро са започнали да копаят основите на нов блок за палеонтолозите. В покрайнините на града, зад пущинака, край входа на Дома на журналистите се развяват разноцветни знамена, а над всички — знамето на ООН. Тълпата край входа не мога да разгледам, но знам, че вече се е събрала, и знам защо. Няма да отида там, никъде няма да отида, ще си стоя на балкона и ще чакам, докато Лида прибере съдовете и тръгне при своите биолози. И тогава... Какво? Още не знам, но ще трябва да правя нещо.

Винаги съм си бил със слаба воля. Като дете слушах всички и попадах под влиянието на всеки. „Валя е много послушно момче“ — казваше майка ми с гордост. Не знам за какво е трябвало да се гордее. Баща ми ме учеше да не се подчинявам на обстоятелствата. Спомням си го малко — беше моряк, ходеше по околосветски пътешествия и сигурно като дете не е бил толкова добро като мен дете. Учих се отлично, защото попаднах под влиянието на класния ни ръководител.

Когато след училището подадох документи за Института по хронография, никой не разбра постъпката ми. А аз просто се намирах под изключителното влияние на личността на Рагозин, за което никой не се досещаше, и точно затова постъпката ми беше окачествена като първа проява на самостоятелност.

С Рагозин се запознах едва когато бях във втори курс, дотогава само бях чел със затаен дъх неговите книги и статии. Точно те ме поразиха и ме накараха да направя онова, което и аз самият не очаквах от себе си. Без да подозира, Рагозин възпита в мен мъжа. Едва ли е предвиждал такъв педагогически ефект от своите строго научни и лишени от външна занимателност и публикации.

Рагозин! Дребничък, мършав, смръщен от болките — тогава той вече беше тежко и безнадеждно болен, — създателят на

хронодинамиката потискаше само с погледа си. Трябвало е да се роди в Индия, да укротява змии и да хипнотизира тълпите по площадите. Струваше ни се, че познаваме основите на хронографията не по-зле от него, защото върху всеки раздел ни изпитваха по десетина пъти. И когато знаехме абсолютно всичко, ни пишеха петица. В противния случай — само двойка. Според мен Рагозин живееше по същия начин, делеше целия свят на две категории, на два цвята. Добро и зло, бяло и черно. Хронодинамиката и всичко останало. Или хронодинамиката ще донесе на хората щастие, или изобщо да я няма. Той беше мечтател и романтик. Не е възможно да бъдат описани разговорите му с нас. Те трябваше да се видят и почувствуват. Трябваше още да се види и почувствува онова време, времето на моето юношество.

Първите машини на времето бяха тежки като доменни пещи. Само две страни — СССР и САЩ — можеха да си позволят да ги притежават, твърде много средства бяха нужни за тях. След всяко изпращане в миналото по страниците на вестниците се появяваха снимки и подробни отчети. Библиотеката на Иван Грозни. Петър Първи на военен съвет. Линкълн и борбата за освобождение. По своята същност хронографите се превърнаха в огромни прожекционни, където историята оживяваше.

Пътешествията във времето приличаха на първите полети в космоса, само че бяха значително по-разбираеми за всички и затова станаха по-популярни. Но никой никога не бе излизал от машината на времето във „физическия свят“. Никой още не бе смачкал и една тревичка от миналото, не бе разменил и дума с нашите прадеди.

Веднъж на улицата спореха момчета. Минавах край тях и ги чух. Едното твърдеше, че миналото може да се измени, но има конвенция, която забранява да се прави това. Другото беше сигурно, че по принцип е невъзможно да се повлияе върху миналото. Помислих си колко бързо времето формира новите възгледи. Впрочем конвенцията на ООН за вечна забрана на каквото и да било влияние върху миналото беше приета след смъртта на Рагозин. Малко преди смъртта си учителят положи първия камък на зданието на Института за времето — онова, което се издига в центъра на града, в което днес са само службите на управлението. А само преди двадесет години там работеха инженерите, конструкторите, технолозите и ние — операторите.

Машините на времето и днес са много скъпи — по-скъпи и от най-съвременния космически кораб. Дори размерите им успяха да намалят твърде незначително. Когато влизах в кабината за управление, винаги се чувствавах като някое малко винтче, паднало от някакъв несъществен детайл. Аз бях окичен с датчици, заобиколен от екрани, привързан към креслото и не можеше и дума да става да вляза във физическото минало. Но да виждаш и слушаш всичко, което е ставало преди сто или хиляда години — това не може да се сравни с нищо друго. С някакъв полет в космоса. С нищо.

Мислех, че със смъртта на учителя ще свърши всичко. Ако не хронографията, то поне моят живот в нея. Но Рагозин бе научил не само мен. Той имаше и по-талантливи от мен ученици. Работата продължи.

А после се появи Лида. Не, първо в града откриха Институт по биология, поредния придатък на Института за времето. Още по-рано бяха създадени Физически институт, Институт по химия и дори Институт по история на литературата. Градът растеше. Институтът за времето приемаше всички: хора, колективи, цели науки. Биологията не беше изключение.

Не може да се каже, че биолозите или химиците изследваха само онова, което ние, операторите, донасяхме на филмовите ленти и холограмите от миналото. Те разработваха твърде много свои идеи, които не бяха свързани пряко с хронографията.

Впрочем, когато ние се запознахме, аз изобщо не знаех с какво се занимава Лида и защо изобщо в града има Институт по биология. Отново плувах по течението и отново нещо ме влечеше. Името му беше любов. Името беше Лида.

Когато се оженихме, градският съвет ни даде жилище на най-горния етаж на новия тогава блок и ние често стояхме на балкона, както стоя сега, и гледахме града. В центъра се извишаваше огромна и като че ли съвсем неуместна кула — машината на времето. Сега я няма. Старата бе разглобена, а двете нови машини, макар че стигат до покрива на операторската зала, не са така динозавроподобни и не се виждат оттук. Не се вижда оттук и онзи ден, когато Лида ми съобщи, че биолозите са успели да синтезират протобионти. Този ден съвсем съм го забравил. Шест години — не са толкова много, че да го забравя. Спомням си, че тогава бяхме изпратили Игор при родителите на Лида

в Крим за лятната ваканция. Обработвах резултатите от последното си пътуване при скитите и бях дълбоко увлечен от работата. Може би и затова съм забравил останалото. Нищо повече не помня. Нищичко.

Протобионти. Микроорганизми, прародители на живота. Какви ли не микроорганизми синтезираха биолозите за тези десетина години? Така ми се струваше отначало. Значението на синтезата на протобионтите разбрах едва след години, когато Манухин извърши най-дълбокото в историята на хронографията спускане. Аз бях на старта, дежурях край пултовете и след една седмица посрещнах Манухин. Всичко ми е пред очите като на длан. Манухин се спусна във времето преди четири и половина милиарда години, когато се е зараждал животът на Земята. Неговото пътуване изчерпа енергетичните запаси на Института за цели две години. Но вместо очакваните ленти със записи на зараждането на белтъчните организми Манухин донесе нещо, което ужаси всички, които разбираха нещичко от молекулярна генетика и биология на низшите форми на живот. Отначало аз не разбрах нищо. Съдех само по реакциите на ръководителите на експеримента. По страниците на пресата за публиката се печатаха радостно-развълнувани разкази за това, как Манухин попаднал в прегръдките на приятелите, а нашите вече знаеха: Манухин е донесъл данни, че на Земята не е имало и не е могло да се зароди живот.

В природата има много закони. Скоростта на светлината е постоянна — поради това ние не летим към звездите. Енергията се запазва — и ние сме принудени да търсим нови източници на енергия, вместо да конструираме вечни двигатели. И в биологията има основен закон — Законът за концентрацията. Само в силно концентрирана среда по пътя на случайни флукуации може самопроизволно да се зароди живот.

На Земята, която Манухин видял, където му се струвало, че вулканите нямат край, където всичко тътнело, а бурните океански води се разбивали в стръмните брегове, на тази Земя законът за концентрацията не действувал. И следователно никакви електрични или магнитни полета не са могли да родят това, което не е могло да се роди. Животът. Микроорганизми, едноклетъчни, първаци. Дори това. Нищичко.

Помня, че се шегувах. Все още не разбирах колко сериозно е това. Още не се досещах какво ми предстои. Преди четири и половина милиарда години живот не е имало, но нали милиард години след това вече е съществувал? В океаните и дори в локвите. Плетнев беше в Архай преди година и половина и донесе чудесен материал. Някъде биолозите грешат. Чудесно. Ето им възможност да поразмърдат мозъците си — нека се оправят.

И те наистина се оправиха. Анализираха спускането на Манухин и всички биолози в света обявиха — експериментът е чист. На Земята не би могъл да се зароди живот.

Изглеждаше, че най-простият изход от положението и за нас, хонографистите, най-логичен, е да преминем през интервала от милиард години и да погледнем какво е станало. Точно това предлагаха да се направи и некомпетентните, които зле разбираха същността на това, за което става дума. Репортери, наблюдатели, дори някои политици — всички, които формират общественото мнение.

Милиард години! По разхода на енергия пътуването на Манухин съответствуваше на осемстотин старта в Мезозоя. Това отиване ни лиши от възможността двадесет и седем хиляди пъти да бъдем в Древна Русия. Изобщо, ако започнем да изследваме тайнствения участък, трябваше да захвърлим всичко, да насочим световната хронография само върху този проблем, да построим още стотици машини и да вземем средства от много клонове на стопанството. Това беше невъзможно, подобна глупост не биваше и да се обсъжда. И специалистите наистина не я обсъждаха.

В един от почивните дни с Лида и Игор отидохме на езерото. То беше много добре поддържано, макар че не беше изкуствено. Риба имаше толкова много, че можехме да я ловим с ръце. Игор тръгна да лови пеперуди без сак, според мен той ги уговаряше да свият, крилца и да кацнат на рамото му. Защо си спомням това? Беше най-обикновен ден на планетата Земя: езерото, дърветата, тревата, пеперудите и ние тримата. Беше. А можеше и да го няма. Ако се вярва на биолозите, не можело, не трябвало да има нито поляната край езерото, нито нас с Лида, нито Игор. Нищичко.

Край Дома на журналиста — виждам чудесно от балкона — започват да се приземяват вертолети със сини ивици на борда. Това са машини на ООН, те винаги пристигат последни. Значи след около

десет минути тук ще започнат да звънят и да търсят героя всички времена Валентин Мелентиев.

Когато умовете се разтревожиха, наложи се да препрочета трудовете на Рагозин. Виртуалните световни линии изучавахме отгоре-отгоре — това бе най-абстрактната и явно ненужна за нас, хронографистите оператори, част от спецкурса. Всички в града сега говореха само за световните линии. Оказа се, че бе намерено единственото обяснение на парадокса на Манухин — това, че цялата история на планетата Земя, започвайки от най-древни времена, е била и си остава чисто виртуална световна линия, която може да се прекъсне всеки миг. И главно, от нас нищо не зависи. Нищичко.

Виртуалните линии. Събития, които нямат причини, и затова нямат и следствия в общото развитие на Вселената. Без много мъдруване може да се каже така: ако в историята се случи събитие, което е съвсем безпричинно, историята може напълно да мине и без него, събитието няма да има никакви последствия, неговата световна линия ще се прекъсне и това може да стане или веднага след събитието, или след много време, но ще стане непременно и светът ще продължи да се развива, сякаш странното събитие съвсем не е съществувало.

Човечеството е възникнало и се е развило върху виртуална световна линия — за мен това беше някакво бълнуване. И явно бълнуване беше твърдението на нашите теоретици за това, че световната линия, върху която човечеството съществува, неминуемо ще се прекъсне и тогава Земята мигновено ще стане такава, каквато е била преди четири и половина милиарда години. Ще се развива в съответствие с логиката на природата и някакво човечество, което би нарушило тази логика, няма да има.

Имах друга идея и я споделях с всеки, който пожелаеше да я чуе. Защо за обясняване на парадокса да не прибегнем до чуждопланетяните? Прилетели са преди четири милиарда години на Земята представители на друга цивилизация, видели, че Земята е пуста, и напълнили нейните неконцентрирани океани с протобионти. А по-нататък всичко тръгнало по своя път — без парадокси. И ще бъде по-добре да затегнем коланите и да построим още стотина машини, за да намерим пришелците в миналото, отколкото да живеем в постоянен

страх пред пълното и неочаквано изчезване, което може и никога да не стане.

Дори на научния съвет развих тази идея. За първи път в живота си. Без резултат. Разбира се, резултат имаше, но не този, на който разчитах. Искях да обърнат внимание на идеята, а обърнаха внимание на самия мен. И когато се е решавал въпросът за кандидат за пътуването, си спомнили за досадния оператор.

После забравих всичко. После дълги седмици съществуваше само Игор. Неговите прехапани устни, умоляващия поглед. Синът ми имаше вроден порок на сърцето. Уж не беше толкова страшно. Ако се вярва на лекарите, изобщо няма страшни болести. Игор не се различаваше от другите деца. Докато го оперираха, измервах с крачки болничния коридор и прекарвах през паметта си една и съща лента — брегът на езерото и как ние се гонехме. Игор почти не се задъхваше. И изведнъж — декомпенсация. Сините устни, изплашените очи и шепотът: „Майко, нали няма да умра?“ Това беше после, но всичко се обърка и ми се струваше, че този шепот е свързан по някакъв начин с нашата разходка.

Заведохме Игор в Ленинград, налагаше се срочна операция. Забравих за Киевска Русия, с която тогава се занимавах. Бих помнил за нея, ако там са живели магьосници, които да умеят да лекуват пороците на сърцето. Тогава невидим бих стоял до тях и бих слушал и гледал, и се учил. И сам бих станал магьосник, за да не виждам тези болнични стени и коридори. И старият хирург, който излезе от бялата врата и само уморено ни кимна и се отдалечи, а после излезе сестрата и ни каза, че всичко е наред. Клапата е защита безупречно и Игор ще живее двеста години. Напрежението изчезна изведнъж и аз си помислих: ще живее и двеста, и хиляда и ще живее винаги, защото децата са безсмъртни, само ако... Ако не се прекъсне тази сляпа световна линия на човечеството, която, ако се вярва на уравненията на Рагозин, не започва и не води до никъде.

Игор се възстановяваше бързо и аз се върнах на работа, известен за решението, което е било взето. После разпитвах, исках да науча на кого пръв му е дошла в главата тази идея? Не научих. Сигурно се е носила във въздуха и е лумнала като огън, запален едновременно от много страни.

Човечеството трябва да живее. Да живее спокойно, без да мисли, че утре всичко може да свърши. И затова за благо на хората е нужно един-единствен път забраната да бъде отменена. Нужно е в Горен Архай да се развдят протобионти, да се застане на брега на океана и във водата да се запрати капсула с тях. Само това. Парадоксът ще изчезне и животът ще се зароди. И няма да има никакви виртуални линии и пришелци, защото хората ще направят всичко сами.

Световната конвенция забраняваше вмешателство в миналото, положението можеше да бъде изменено само от друга конвенция, защото контролът беше много строг и без санкциониране от правителствата на деветдесет и три страни нищо не можеше да се направи.

От нас на съвещанието в Генуа отиде академик Мережниcki — нашият безсменен директор. После малко преди старта го попитах какво е чувствувал, когато е гласувал за временното отменяне на забраната. „Не временно, а еднократно“ — поправи ме той. Оказа се, че мислел какво количество протобионти ще бъде нужно да се натоварят в бункерите. Няма що. Делови човек. Сякаш вече е имал възможност да участвува в експеримент за създаване на човечество.

Чувам как Лида приближава до вратата на балкона и очаква да се обърна — иска да ме ободри преди срещата с журналистите. Не се обръщам, предстои ми друга среща и не мога да гледам никого. Лида тихо се отдалечава. Обиди ми се. Нека. Трябва да остана насаме със себе си. Както тогава.

Да, избрах мен. Единодушно. До старта оставаше една година и работехме адски напрегнато — по шестнадесет часа в денонощие. Една година. Можеха да назначат старта и след пет години, за да няма бързане. Но хората се бяха изнервили, очаквайки края на света, и повече не можеха да чакат.

В деня на старта градът опустя. Рискът беше непредсказуем, нали никой никога не бе излизал във физическото минало. Населението бе евакуирано, останаха само контролните групи на ЦПУ и на енергоцентралата.

Бях спокоен. Не ме измъчваха никакви предчувствия. Знаех какво ще правя на брега на Архайския океан, на тренировките стотици пъти бях повтарял действията си, бях станал почти като автомат, уникален специалист по хвърлянето на шестнадесет тона протобионти

в безжизнените води. Количеството беше двойно — според изчисленията осем тона биха стигнали, за да може процесът на размножаване и развитие да тръгне самопроизволно. Презастраховка. Щом ще създаваш живота на собствената си планета, презастраховането е необходимо.

Не, все пак бях малко нервен, разбрах го после. Екраните ми показаха в едър план и обемно могъщата скала, която надвисваше над малко заливче, цялата черна, ръбата, мрачна, макар че слънцето бе почти в зенита и ми се струваше дори, че пот тече по гърба ми. А океанът бе същият както сега, син, с черна ивица на хоризонта. Сигурно е минала минута, преди да съм погледнал от екраните към уредите — нужно беше да направя точно обратното. По уредите всичко беше нормално. По усещането — също.

Океанът бучеше. И изведнъж се чу тътен. В далечината в една редица, един от друг по-високи, като великани в походен строй се издигаха вулканите. Всички те пушеха, хоризонтът бе замъглен от сива пелена и тази полупрозрачна завеса приближаваше към брега. Единият от вулканите, най-близкият, изгъркори и изхвърли огнен стълб: сякаш едната от главите на Змей Горянин се събуди и се разсърди на целия свят, който беше прекъснал съня й.

Отлепих датчиците, отвързах ремъците, и се изправих в кабината.

Излязох във физическото минало.

Стана ми задушно. Струйки пот закриволичиха по гърба ми. Въздъгнах, макар че имах кислородна маска на лицето си, стори ми се, че и въздухът който дишам, е от тази нежива и опушена атмосфера. В нея нямаше кислород. Но той ще се появи, защото тук съм аз. И ще се появи живот, и ще има дървета и житни ниви, и делфини ще играят в синята вода, и децата ще играят по площадките, посипани със ситен пясък, и ще има всичко — живот на планетата Земя.

Изтичах по стълбичката на брега и за първи път видях машината на времето — необлепена от спомагателните съоръжения, само един огромен конус, който приличаше на вулкан и блестеше на слънцето. Машината беше чудесна. Светът беше чудесен. Отпуснах се на колене и събрах в шепите си пясък — грапав, с парченца от камъни. Пресях го през пръстите си, събрах в шепите си още и напълних един от джобовете.

После напълних останалите джобове и всички контейнери — около сто, — като върху всеки направих съответния надпис. Пясък на метър от брега. Пясък от пет метра. Пясък от три сантиметра дълбочина. От пет сантиметра. Груб пясък. Чакъл. Базалт. И така нататък. Работех. Три часа — толкова ми бе определено в програмата за събиране на материал. Бях съсредоточен, но още в края на първия час започна да ме боли главата. Пробождаше ме в слепите очи. Болката се усилваше, сякаш главата ми бе стегната в обръч. Нерви, мислех си аз. Пренесох контейнерите в кабината и се върнах на брега на океана — за последен път.

Над себе си чух звънко щракане и на височина шест метра от корпуса на машината се появи и започна да се протяга към брега дълга телескопична „ръка“. До началото на изхвърлянето на протобионтите оставаха двадесет и седем минути.

Започна да мръква. От планината се спусна облак, черен като дълбокия космос. Пред него се въртяха сиви облачета, сливаха се и се разпръскваха встрани. Там горе, високо, духаше силен вятър, гонеше към океана мирис на изгоряло, пепел и дъжд. Между брега и планинската верига на три километра от мен сякаш падна завеса, която съедини облака със земята и нещо глухо зашумя. Порой.

Изхвърлящото устройство беше подготвено, то надвисна над прибой така, че пръските стигаха до коша на края на тръбата. Изведнъж духна горещ вятър и изчезна. Това беше предупреждението. Ей сега сигурно ще започне бурята. Време е да се прибирам в кабината.

И тогава чух глас.

— Кой си ти?

Мълчах. Няма да почна да отговарям на самия себе си, нали? Кой съм аз? Човек. Обикновен човек, който прави най-необикновеното в историята нещо. Който започва историята. Бог. След милиарди години хората ще създадат бога по свой образ и подобие.

— Човек? От звездите ли долетя?

Не питах аз! В мислите ми нямаше такъв въпрос. И не можеше да има.

Обърнах се рязко. Камъни. Пепел. Облакът се приближаваше.

— От звездите ли дойде?

Не мислех дали това е реално. Попитаха ме — отговорих.

— Не. Аз съм от бъдещето.

— От бъдещето на тази планета ли? — уточни гласът.

— На тази — отвърнах. Смущението бе някъде дълбоко в мен и не му давах да излезе наяве. Все пак бях професионалист. Бях трениран срещу изненади от всякакъв род.

— Белтъчен живот?

— Да — казах, оглеждайки камъните, скалите на брега, планините на хоризонта. Нямах нищо.

— Кой говори?

— Разумът на планетата.

— На коя планета? — Въпросът ми се изтръгна непроизволно.

— На тази. Мислено ти я наричаш Земя. Помъчи се да мислиш по-ясно, трудно те разбирам.

Спънах се в един камък и едва не паднах.

— Внимателно — каза гласът. И неочаквано се успокоих. Кой знае защо, тази загриженост за моята персона ми напомни, че е нужно да задавам въпроси, а не само да отговарям.

— С кого говоря? Къде сте вие? Кой сте? Какъв разум на планетата? На Земята няма живот...

— На Земята има живот. Вече около... милиард години. Трудно ми е да чета мислите ти. Бъди спокоен, иначе диалогът е невъзможен.

— Спокоен съм — казах аз.

— Значи — гласът се забави — в бъдеще тук ще се появи белтъчен живот. И разум.

— Да — казах аз. По-точно помислих, но дори мислено чух как гордо звучи това.

— Знам какво значи белтъчен живот — гласът правеше изводите си. — В разстояние на милиард години той неведнъж се е появявал и бързо е загивал. Развитието на такъв живот е невъзможно.

— Невъзможно е — съгласих се аз. — Затова съм тук.

— Замълчи — каза гласът. — Мисли. За себе си, за своето време, за разума.

Не успях да помисля. Желанието да разбере какво в края на краищата става бе по-силно от всяка мисъл за контакт.

— Добре — каза гласът, — първо ще кажа аз. Аз съм около теб. Аз съм разумът на Земята. Газова обвивка и примеси, всичко, което ти мислено нарече сива пелена... Всичко това съм аз, моето тяло, моят

мозък, моят разум. Ако атмосферата на Земята имаше друг състав, не бих се появил. В мен няма органични съединения. И въпреки това съм разумен. Чувствувам учудването ти. Ти не знаеш много неща. Аз знам повече. За света. За себе си. За планетата. И много неща умея. Тези вулкани — пробудих ги, за да може тялото ми да получи необходимите за живот съединения. Океаните — аз управлявам очертанията им, за да регулирам климата. Разбира се, това е продължителен процес, но аз не бързам. Ветрове, дъждове, сняг — само когато аз поискам. Всичко на тази планета е целесъобразно, всичко е обмислено — и планинската верига, която така те порази, издигнах аз. Ти познаваш понятието красота. Ето, този свят е красив... Но аз познавам и космоса. Това, което ти наричаш други светове. Помислих, че ти си оттам. Появата на белтъчен живот на Земята ще ме убие.

— Защо? — попитах го.

— Прекрасно разбираш защо — каза гласът, като се позабави.

Способно ли беше това... същество... да изпитва страх? Притежаваше ли то чувство за самосъхранение? Може би не, та преживяло милиард години, то можеше и да не мисли за смъртта.

Гледах нагоре. Кошът на разпръсквана вече беше в изходна позиция. След единадесет минути контейнерите ще потънат в дълбините и ще започнат процеси, които ще доведат до зараждането на микроорганизми, после на едноклетъчни, риби, бозайници и на нас, хората. За него това ще бъде краят. Защото въздухът — неговото тяло — ще започне стремително да се обогатява с кислород, който ще го погуби.

Той ще загине, за да живеем ние.

Не — аз ще го убия, за да живеем ние.

А как може да е иначе?

— Да, всичко е точно така — каза той.

— Направи нещо — помолих го аз. Искях да видя не него — как ще видиш въздуха? — но макар и следи от неговата работа. Искях да се убедя, че не съм луд.

Разбра ме.

— Виж. Облакът, който се движи към океана, ще се върне към брега.

Стана бързо. Облакът се изду, краищата му запълзяха нагоре, извиха се като вихри и стрелите на мълниите заудряха по камъните.

Видях как в пясъка се появяват черни фунии — толкова могъща бе силата на мълнията. И облакът тръгна към брега, а между мен и вулканите в мъглата се появиха светли ивици. Слънцето сякаш се окъпа от неуспялата да падне върху земята влага и засия и отново беше ден. И до началото на изхвърлянето оставаха осем минути.

Все още можех да спра изхвърлянето, беше сложно, но щях да успея. Нека той да живее — гласът, разумната атмосфера на Земята. Странен и древен разум. Нали това е неговата планета, неговият дом. Защо хората трябва да започват живота си с убийство? Може би затова в нашия живот е имало ужасите на войни, умиращи от глад деца, чума, покосила цели народи? Може би и Чингисхан, и Хитлер за нас са били като проклетие за това, че аз стоя тук неподвижно и убивам? Защо аз трябва да решавам сам за целия свят? За два разумни свята? Защо аз трябва да избирам?

Стори ми се, че полудявам. Да стана убиец. Да извърша грях. Първият в историята на човешкия род. Всичко започва от мен — страданията и мъките на човечеството.

— И щастието му също — каза гласът. — Няма висша сила, която би съединила нишките на нашите два живота и би ви отмъстила за моята гибел днес и вовеки веков. Съвземи се. Има два разума — аз и вие. И една среда на обитание — Земята. И е нужно да решиш.

Защо се бавя — изборът е толкова ясен. Хората с всичките техни пороци са хора, това са Игор, Лида, Рагозин с неговите идеи, това съм самият аз.

Две минути до изхвърлянето.

Сега аз представлявам всичките хора. И мога колкото си искам да повтарям, че не съм готов да вземам такива решения, че това е жестоко... Но аз трябва да реша.

Не казах нищо, но знаех, че съм решил. Искях да му кажа, че е създал прекрасен свят и че в този изумителен свят има... ще има момче, което трябва да живее. И жена, без която това момче няма да може да живее. И заради тях... И заради другите? И заради другите също...

Кошът се отвори и контейнерите полетяха в океана, сияейки на слънцето с оранжеви отблясъци. Те потънаха и обвивката им веднага започна да се разтваря, и трилионите активни микроорганизми се

насочиха в дълбоките води. Този миг отдели в историята на Земята пустотата от живота. Единият живот — от другия.

И все пак аз чух глас. И го чувам през цялото време. И сега също. Вслушвах се в него, когато учудените Мережницки и Манухин ме питаха за причината за преждевременното ми връщане. Чувах го, когато равнодушно докладвах за изпълнението на задачата. Чувах го, когато мълчах и не казах какъв беше той. Уредите не посочиха нищо, както не посочиха нищо при пътуването на Манухин.

Гласът ми заповядваше да мълча. И той, и аз — ние и двамата не искахме хората да знаят как са започнали живота си. Хората не са виновни.

Чувам гласа и тук, на балкона. Той разговаря с мен за вечността на Вселената, за йерархията сред видовете разум. Той говори непрекъснато — дори на сън го чувам. И повече не мога да мълча. Гласът се изтръгна от мен и аз разбирам, че скоро няма да ми стигне сила и ще започна да говоря. А не трябва да говоря.

Никога.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
12/1987 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.